

Ordføreren: Måttet der jo vel er Noget, hvori Udvalget maa give den ærede Taler Ret og som ogsaa har staaet Udvalget for Die, nemlig at Loven indeholder nogen Vilkaarlighed, saa er dog Udvalget kommet til den Erkjendelse, at det er ønskeligt, at den udkommer, og jeg troer, at ligesaavist som det i det Hele taget er, at Vilkaarlighed kan være ubehagelig, ligesaavist er det ogsaa, at Vilkaarlighed i enkelte Tilfælde kan være nødvendig. Hvis ikke den enkelte Eier her var undergivet Autoriteternes Control, saa at han ubetinget maatte lyde dem, og de i saadanne Tilfælde ubetinget kunde skride ind, troer jeg, at Eieren vilde være ligesaa lidt tjent dermed som med, hvad Loven nu indeholder. Erstatningspørgsmaalet ligger ikke for i dette Dilemma; men den ærede Rigsdagsmand vil dog see, at Udvalget i den Henseende har taget Forholdsregler, som ville være fuldkommen beskyttende for vedkommende Eier.

Grundtvig: Hvad jeg før udtalte var nærmest i Anledning af den vilkaarlige Magt, som er lagt i en saadan Dyrlægges Haand, som ikke hører til Autoriteterne. Dernæst skal jeg bemærke en Ting, at det er tungt, at Staten under Paaskud af, at det almene Vel kræver det, skal kunne fordrø Opoffrelse af vor Frihed og Belskærd og af os selv med Hud og Haar. Naar man enten i eller udenfor Grundloven giver Ordene: „det almene Vel“ den Betydning, da kommer det enten af Uvidenhed i Sproget eller ogsaa af en anden underlig Feiltagelse; thi naar det almene Vel ikke skal have en tyrannisk, men en menneskelig Benaevnelse, da maa derved menes, hvad vi ret og godt udtrykke ved det fælles Bedste, og er det nu vist, at det fælles Bedste ikke kan fordrø, at vi skulle opoffre os, baade hvor der er Fare og hvor der ingen Fare er, at vi bestandig skulle have Sværdet hængende i et Haar over vort Hoved, er det vist, saa kan saadanne Foranstaltninger heller aldrig forsvares eller undskyldes med det saakaldte almene Vel.

Indenrigsministeren: Skjøndt den ærede Ordfører allerede har besvaret den ærede sidste Talers Bemærkninger, skjøndt Svaret

jo ganske vist ogsaa ligger i de Forhandlinger, som ere gaaede forud for denne Lovs Forelæggelse, førend overhovedet Lovforslaget blev bragt for Rigsdagen, skjøndt Svaret allerede ligger i de Forhandlinger, som have fundet Sted i det andet Thing over det dengang indbragte Lovforslag, og skjøndt det allerede ligger i den Betænkning, som er afgiven over denne Sag, skal jeg dog tilføie et Par Ord med Hensyn til den store Misforstaaelse, som gik gjennem den ærede Rigsdagsmands Anse over Lovforslaget. Den ærede Rigsdagsmand har aabenbart ikke Die for det, som netop er det Bæsfentlige i denne Sag, nemlig, det fælles Vel; det er det Besynderlige, at det, som er det Afgjørende ved Forhold som disse, det har han i Birteligheden, medens han fører det paa Læben, aldeles ikke Die eller Interesse for; det er det Giendommelige. Lovforslagets Bestemmelser ere netop fremgaaede af Hensyn til det fælles Vel og ere stillede mod den enkelte Mand's Ligeegyldighed og Uvidenhed. Det er Lovforslagets Tanke, det er det Nødvendige ved saadanne Forhold som de, hvorom her er Spørgsmaal, at den Enkeltes Frihed, om man vil — dog er her endda ikke saa meget Tale om Frihed, men, om den Enkeltes Giendomsraadighed maa undergives Indskrænkninger og Begrænsninger for det fælles Vels Skyld. Den, der mindes, hvilken Ulykke netop Dvægshye og andre smitsomme Sygdomme imellem Huusdyrene have bragt over Landet, den, der levedegjør sig, hvilken Ulykke den kan bringe over Landet, vil indsee, at de Forholdsregler, der ere bragte i Forslag, hvilke jeg iøvrigt ikke kan anerkjende for vilkaarlige, ere Forholdsregler for det fælles Vels Skyld, tagne imod den enkelte ligeegyldige og uvidende Eier. Man kan være uenig om, hvorvidt Forholdsreglerne ere rigtige eller ikke, men det er aabenbart for det fælles Vels Skyld, at de foreslaaes, og det er derfor, at man saa almindeligt har været enig om, at der har været Trang til dem. Hvad nu de enkelte Forslag angaaer, som ere stillede til disse Paragrapher, da ere de, som Udvalget har bemærket, ikke af stor Betydning. Hvad angaaer Forslaget til § 2, saa tilstaaer jeg, at jeg troer, det er al-